

Поліпшити фінансовий стан господарюючого суб'єкта можна за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Підвищенню розмірів вхідних грошових потоків сприятиме:

- збільшення виручки від реалізації продукції;
- продаж частини непотрібних основних фондів;
- рефінансування дебіторської заборгованості.

Важливим резервом зміцнення фінансового стану є зменшення вихідних грошових потоків, а саме:

- оплати товарів, робіт, послуг, що належать до валових витрат;
- оплати товарів, робіт, послуг, що не належать до валових витрат;
- здійснення реальних та фінансових інвестицій;
- сплата податків та інших платежів до бюджету [2].

Таким чином, ми вправі стверджувати, що фінансовий стан є однією з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, а пошук шляхів зміцнення фінансового стану виступає важливою складовою управлінської діяльності фінансових менеджерів.

Поліпшенню фінансового стану підприємства сприятиме збільшення обсягів виробництва, зростання продуктивності праці працівників, захоплення якомога більшого сегменту ринку, розширення асортименту продукції, підвищення її якості, зменшення витрат на виробництво продукції, раціональне використання всіх видів ресурсів, грамотна побудова договірних відносин з постачальниками та покупцями, ведення раціональної цінової політики.

Література

1. Ладунка І. С. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних умовах / І. С. Ладунка, Є. А. Кучеренко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – Вип. 1 (5). – С. 185–188.
2. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г. М. Рябенко // Інноваційна економіка. – 2012. – № 7. – С. 105–108.

Кулик З. М., ст. гр. ФСГм-12
Федорович І. М., к.е.н.

ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Фінансові посередники є важливими суб'єктами фондового ринку, які забезпечують його функціонування та ефективний перерозподіл фінансових ресурсів. Ефективна діяльність фінансових учасників забезпечує стабільний розвиток усіх економічних процесів у суспільстві. Фінансові посередники не

беруть участь у мобілізації та розміщенні фінансових ресурсів, але сприяють реалізації цих процесів.

Фінансові посередники являють собою чисельну групу суб'єктів фондового ринку, яка забезпечує посередницький зв'язок між покупцями та продавцями фінансових інструментів [1, с. 364].

В умовах сучасного фондового ринку на ньому можуть працювати лише фахівці, які досконало володіють навичками роботи на ринку та добре його знають. Основна їхня функція – допомога в переливанні інвестиційних коштів від інвесторів до емітентів. Економічне призначення фінансових посередників полягає у забезпеченні основним суб'єктам фондового ринку максимально сприятливих умов для їхнього успішного функціонування.

Фінансовим посередникам належить головна роль у ринковій інфраструктурі, оскільки саме вони є необхідним елементом взаємодії у сфері грошових відносин між суб'єктами ринку і забезпечують відтворювальний процес на мікро- та макрорівні [2, с. 153].

Варто зазначити, що фінансові посередники, відіграючи важливу роль на фінансовому ринку, своєю діяльністю сприяють зменшенню вартості фінансових операцій, підвищенню ліквідності фінансових активів, диверсифікації ризику, створенню умов для активізації роботи всіх учасників фінансового ринку.

За характером професійної діяльності можна виділити такі основні групи учасників фондового ринку: фінансові посередники, прямі учасники Національної депозитарної системи України, організатори торгівлі – фондові біржі.

Розглянемо детальніше діяльність фінансових посередників, які функціонують на фондовому ринку. Зазначимо, що у вітчизняній літературі та законодавстві не міститься вичерпного визначення поняття «фінансовий посередник». Проте існує достатньо багато трактувань науковців, деякі з них розглянемо. Так, учений В. Смагін зазначає, що фінансові посередники – це фінансові інститути, що опосередковують рух коштів від індивідуальних інвесторів до їхніх кінцевих користувачів [3, с. 207].

На думку науковця О. Некрасової, фінансові посередники – це юридичні особи, що беруть активну участь в організації процесу переміщення коштів у межах єдиної фінансової системи, надають фінансові послуги у встановленому законом порядку та здійснюють свою діяльність на ринку фінансових послуг з метою отримання прибутку або задоволення потреб суб'єктів цього ринку в фінансових послугах [4, с. 157].

Учений П. Рубанов виокремлює широкий та вузький підходи до розуміння сутності поняття «фінансовий посередник». Так, з позицій широкого підходу фінансові посередники трактуються як сукупність установ, які, по-перше, реалізують посередницькі функції у процесі здійснення акумуляції

фінансових ресурсів та, по-друге, здійснюють у фінансовій сфері лише консультаційні, інформаційні або розрахункові функції. Відповідно до вузького розуміння, фінансовими посередниками вважаються лише ті установи, які виконують функції власне залучення грошових коштів, а також їх розміщення. Тобто фінансові посередники, з одного боку, залучають депозити, емітують цінні папери, отримують страхові платежі, а з іншого – здійснюють інвестування та кредитування за рахунок залучених коштів [5, с. 97].

Науковець О. Бала під поняттям «фінансові посередники» розуміє фінансові установи, які здійснюють як спеціалізоване, так і універсальне обслуговування учасників фінансового ринку з приводу акумуляції вільних грошових коштів з метою отримання прибутку та задоволення потреб учасників фінансових відносин [6, с. 169].

Відтак, першою групою учасників фондового ринку є фінансові посередники, які перерозподіляють ресурси між постачальниками і споживачами фінансових послуг. Такі послуги надають торговці цінними паперами (в т. ч. банки) та компанії з управління активами.

Другу групу професійних учасників фондового ринку складає інфраструктура ринку цінних паперів, до якої належать Національний депозитарій України та депозитарні установи.

До третьої групи професійних учасників ринку цінних паперів можна віднести організаторів торгівлі, основними завданнями яких є: створення організаційних, технологічних, інформаційних, правових умов та надання послуг, що сприяють укладенню угод на біржовому ринку.

Разом з цим, залежно від мети одержання прибутку можна виокремити такі види посередників:

– суб'єкти, які здійснюють діяльність з метою одержання прибутку (торговці цінними паперами, компанії з управління активами, банківські установи, страхові компанії, інвестиційні фонди);

– суб'єкти ринку цінних паперів, які здійснюють діяльність без мети одержання прибутку (фондові біржі).

Разом з цим, діяльність з торгівлі цінними паперами – це вид професійної діяльності, яка включає брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг та діяльність з управління цінними паперами.

Компанії з управління активами здійснюють діяльність з управління активами інституційних інвесторів за винагороду від свого імені або на підставі відповідного договору. Як правило, інвестори з точки зору статусу поділяються на індивідуальних та інституційних інвесторів. Індивідуальні інвестори – особи, для яких інвестиційна діяльність є не єдиним видом діяльності. Відтак, на думку науковця М. Стецька, інституційні інвестори – це юридичні особи, що є власниками коштів (внесків, паїв тощо) і здійснюють вкладення у цінні папери, нерухоме майно з метою отримання прибутку [7, с. 291].

Таким чином, фінансові посередники на фондовому ринку складають окрему групу професійних суб'єктів ринку цінних паперів. Вони є учасниками господарських відносин, які здійснюють різні види господарської діяльності з метою одержання прибутку. Посередницька діяльність має на меті акумулювати розрізнений капітал домогосподарств та суб'єктів господарювання й трансформувати його в потужні інвестиційні ресурси для розвитку економіки країни, задоволення економічних та соціальних потреб споживачів, надаючи їм весь спектр фінансових послуг. Загалом значення діяльності фінансових посередників знаходить своє безпосереднє вираження у процесах фінансування суб'єктів економічної діяльності. Така діяльність сприяє підвищенню ефективності функціонування економіки та її розширеному відтворенню.

Література

1. Вакарчук В. В. Роль фінансових посередників на фондовому ринку / В. В. Вакарчук // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2014. – Т. 2. – С. 364–365.
2. Фаріон В. Я. Роль посередників на фінансовому ринку України / В. Я. Фаріон, Я. М. Фаріон // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; ред. кол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – № 1. – Том 24. – С. 153–160.
3. Смагін В. Л. Діяльність базових інститутів фінансового ринку в контексті інституціональних змін / В. Л. Смагін // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2014. – № 3. – С. 207–212.
4. Некрасова О. Л. Механізм правового регулювання діяльності фінансових посередників ринку фінансових послуг / О. Л. Некрасова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць: у 2-х вип. / ПДТУ. – Маріуполь, 2012. – Вип. 1, т. 2. – С. 157–162.
5. Рубанов П. М. Еволюція теоретичних поглядів на сутність фінансового посередництва / П. М. Рубанов // Вісник Сумського державного університету. – 2011. – № 4. – С. 97–101.
6. Бала О. Фінансове посередництво в Україні: сутність та види / О. Бала, О. Цізда // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 169–174.
7. Алексеєнко Л. М. Впровадження технологій фінансового маркетингу у процес відбору інвестиційних проектів для інституційних інвесторів / Л. М. Алексеєнко, М. В. Стецько, Н. В. Родова // Наукові записки національного університету «Острозька академія». – 2012. – № 19. – С. 291–294.